

Verslag van de negende Schouw Stationsgebied, gehouden op 1 juli 2008 in het Infocentrum Stationsgebied.

Aanwezig: Circa 25 belangstellenden, volgens presentielijst. Voorts diverse medewerkers, onder wie: Aart Meijles (Projectmanagementbureau gemeente Utrecht), Erik Suik (voorlichter Stationsgebied), Luc Eerden (assistent-wijkmanager Binnenstad) en Kaat Smulders (Projectorganisatie Stationsgebied).

Verslag: Ingrid Bakhuis.

1. Opening en toelichting programma

Ton Lindhout is deze avond verhinderd en wordt vervangen door Aart Meijles. Deze heet de aanwezigen welkom bij de negende schouw.

Wie zich via de presentielijst bekend heeft gemaakt, ontvangt een verslag van deze bijeenkomst.

Programma

Erik Suik zal de stand van zaken van een aantal lopende projecten toelichten en ingaan op de resterende vragen en acties uit de vorige bijeenkomst. De aanwezigen zijn uitgenodigd om na afloop van deze schouw een bezoek te brengen aan het Volksbuurtmuseum in Wijk C, waar een replica van Kasteel Vredenburg uit zand is nagebouwd.

2. Archeologie

In deze schouw wordt de stand van zaken kort aangestipt. In een schouw na de zomer zal Annette Bakker een uitgebreide toelichting verzorgen.

Het archeologisch onderzoek wordt voortgezet. Vondsten – onder meer uit De Teerling – worden nader onderzocht. In het najaar verschijnt hierover een rapportage die ook in een schouw zal worden gepresenteerd. Nagegaan wordt of de vondsten tentoongesteld kunnen worden.

Om archeologisch materiaal zo goed mogelijk te beschermen, worden de werkzaamheden met betrekking tot het verleggen van kabels en leidingen onder het Smakkelaarsveld en omgeving begeleid.

Voor de start van de bouw van het Casino en de Megabioscoop, zal archeologisch onderzoek worden uitgevoerd op de kop van het Jaarbeursterrein, waar de Leidsche Rijn heeft gestroomd. In 2009 gaan de voorbereidingen daarvoor van start.

De historie van het Stationsgebied en de reeds bekende archeologische resten in dit gebied zijn in kaart gebracht. De inventarisatie zal uitmonden in een publicatie. Onder de titel "Verbeelding van het verleden" worden plannen ontwikkeld voor het zichtbaar maken van de geschiedenis van het gebied. Genoemde inventarisatie vormt daarvoor de basis. Twee specifieke onderdelen staan centraal: Kasteel Vredenburg, waarvan resten bewaard zijn gebleven, en de stadsmuur, waarvan resten zichtbaar gemaakt kunnen worden in het kader van het herstel van de singelstructuur. In een volgende schouw zal ook hier uitvoeriger op in worden gegaan.

- Het heeft een van de aanwezigen geïrriteerd dat de opgravingen die in de afgelopen periode op en rond het Vredenburg zijn uitgevoerd, geheel verborgen zijn gehouden achter gesloten hekken en zeilen. Belangstellenden moeten het nu doen met foto's, terwijl het interessant zou zijn geweest om de opgravingen te kunnen volgen, al was het maar met kijkgaten in de hekken.

Erik Suik heeft begrip voor de ergernis, maar wijst erop dat de opgravingen plaatsvonden op een bouwterrein, waaraan een aantal veiligheidseisen moest worden gesteld. Hekken waren een noodzakelijke maatregel. Wel is een flink aantal rondleidingen georganiseerd om tegemoet te komen aan de brede belangstelling. Deze rondleidingen waren een groot succes. Ook bij volgende opgravingen worden indien mogelijk rondleidingen gehouden.

- Tijdens de rondleidingen is gepleit voor het creëren van kijkgaten in de bouwschutting.

Aan dat verzoek is voldaan. De bouwschutting is voorzien van een aantal kijkgaten. Een knelpunt is echter dat het om veiligheidsredenen niet wenselijk is om kijkgaten langs de schutting aan de busbaan aan te brengen, aangezien je daar niet mag lopen. Er zijn wel kijkgaten aan de kant van het plein aangebracht. Op marktdagen zijn deze kijkgaten echter moeilijk te bereiken. Daarnaast zijn er webcams in de omgeving van het bouwterrein geplaatst, zodat de werkzaamheden kunnen worden gevolgd via www.bouwput.blogspot.com en www.allesoverutrecht.nl en straks ook via www.cu2030.nl.

3. Bomenvisie

De gemeente heeft in het Groenstructuurplan een visie neergelegd op de wijze waarop de ontwikkeling van (samenhangend) groen in brede zin wordt gestimuleerd. Onderdeel van dat plan is de nota bomenbeleid, die schetst hoe met de bomen in de stad wordt omgegaan.

Het bomenbeleid krijgt een uitwerking op wijkniveau. Een eerste uitwerking betreft het Stationsgebied. Er is een inventarisatie gemaakt van alle bomen in het gebied, naar soort, aantal en conditie. Alle 1.022 bomen zijn in kaart gebracht. Daarvan moeten er 564 wijken voor de herontwikkeling. De overige 458 bomen blijven staan. Van de 564 bomen die moeten worden verwijderd, wordt onderzocht welke daarvan kunnen worden herplant, in het Stationsgebied of elders in de stad. Uiteindelijk komen er in het Stationsgebied evenveel bomen terug, zodat het totaal aantal bomen (1.022) ongewijzigd blijft.

Er vindt studie plaats naar aanvullende opties om de groenstructuur in het Stationsgebied te versterken. Voorbeelden hiervan zijn groene daken en 'verticaal groen', zoals het beplanten van gevels. Het Stationsgebied krijgt hierdoor niet alleen een groenere en vriendelijker uitstraling, maar deze maatregelen hebben ook een functie in de waterhuishouding en de verbetering van de milieukwaliteit. Met dergelijke maatregelen zou bestaand groen in het gebied kunnen worden uitgebreid met zo'n 12 hectare.

- Een bomenvisie is wel nuttig, maar dan moet er wel volgens de visie worden gewerkt. Een slecht voorbeeld is het Kruisvaartkwartier; daar was een informatiebijeenkomst gepland over het bomenbeleid, maar voordat die bijeenkomst plaatsvond waren de bomen al geveld.

Erik Suik bevestigt dat dit geen gelukkige gang van zaken was. In het Stationsgebied wordt op deelprojectniveau nauwkeurig in beeld gebracht wat er met iedere individuele boom gaat gebeuren. In totaal moeten 564 wijken voor de bouwontwikkelingen. Per boom wordt bezien of die herplant kan worden of geveld en vervangen moet worden. Bij voorkeur worden de bomen binnen het Stationsgebied herplaatst, maar als dat niet mogelijk is, kunnen bomen worden verplaatst naar andere wijken.

- Het is wel aardig dat de 564 te verwijderen bomen worden vervangen, maar nu staan er zeer grote en oude bomen, waaronder platanen van zo'n 100 jaar oud. De ervaring leert dat er kleine boompjes voor terug komen. Al met al gaat er dan wel zo'n 25.000 à 50.000 m³ groen verloren.

- Aan de Oudegracht, ten zuiden van de Jansbrug, is enkele jaren geleden een boom geveld. Die zouden worden vervangen, maar dat is tot op heden niet gebeurd. Ook voor Oudaen is vorig jaar een boom gesneuveld; ook die is nog niet vervangen. Het is niet te hopen dat dit exemplarisch is voor het bomenbeleid.

Luc Eerden licht toe dat de nota bomenbeleid het algemene beleid beschrijft. Hiervan wordt voor de verschillende wijken een uitwerking gemaakt. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen de uitwerking voor het Stationsgebied en de binnenstad. Het college van burgemeester en wethouders heeft op 2 juni 2008 ingestemd met deze conceptnota Bomenbeleid en heeft deze vrijgegeven voor inspraak. In juni/juli is er een inspraakronde geweest over dit bomenbeleid. De inspraaktermijn liep tot 23 juli. De vragensteller tijdens de schouw is hier op 2 juli rechtstreeks over geïnformeerd. De nota is in te zien bij alle wijkbureaus in de stad en op internet: www.utrecht.nl/bomenbeleid.

- Een van de deelnemers heeft in de krant gelezen dat de Catharijnebak met zand wordt gevuld. Hij vraagt welke consequenties dit heeft voor de bomen.

Het is inderdaad de bedoeling de Catharijnebak te vullen met zand om de bouwwerkzaamheden te versoepelen. Dat is een tijdelijke situatie. In de toekomst komt het water terug in de Catharijnesingel en wordt de singel begeleid door bomen.

- Wellicht is een aanpak als het Hundertwasserhaus in Wenen een mogelijkheid voor versterking van de groenstructuur in het Stationsgebied; in het Hundertwasserhaus zijn bomen in een appartementencomplex geïntegreerd.

4. Resterende vragen en acties uit de bijeenkomst van 20 mei 2008

Fietsklemmen Catharijnekade

In de vorige bijeenkomst is gesuggereerd de ruimte die is vrijgekomen door opheffing van de bushalte, in te richten als fietsparkeervoorziening. De haalbaarheid daarvan is twijfelachtig, maar de suggestie wordt onderzocht en hierop wordt na de zomer teruggekomen.

Fietsklemmen Waterstraat

De fietsklemmen in de Waterstraat (bij het kantoor van de Kamer van Koophandel) zijn –na klachten van bewoners– inmiddels herplaatst. Hierdoor is de doorgang van de stoep verbeterd.

- Er zijn geruchten dat het Moreelsepark in de oude luister wordt hersteld.

Luc Eerden licht toe dat de ruimte voor het NS-gebouw deel uitmaakt van het Zocherplantsoen. Dat is een rijksmonument dat in stand gehouden moet worden. Op initiatief van omwonenden is een plan in voorbereiding om dit deel van het plantsoen te herstellen.

5. Uitvoering van de plannen en lopende ontwikkelingen

Verleggen van kabels en leidingen

Vanwege het herstel van de Catharijnesingel, de aanleg van de ondergrondse parkeergarage en het realiseren van nieuwe bruggen is het noodzakelijk kabels en leidingen te verleggen om de voorzieningen (o.m. gas, water, licht, internet) te kunnen garanderen. Het nieuwe tracé loopt van het Smakkelaarsveld, via de Nieuwe Daalstraat, de Knipstraat en onder de Catharijnesingel door naar de Bergstraat en via de Willemstraat, waar de leidingen worden aangesloten op het bestaande tracé dat eerder is vernieuwd, naar het Vredenburg.

In de afgelopen weken zijn boringen uitgevoerd in de Bergstraat en de Knipstraat. De boring heeft een lengte van 250 meter op een diepte van 14 meter. Op dit moment wordt gewerkt aan het herbestraten. De werkzaamheden liggen op schema.

- Er was afgesproken dat er zou worden gewerkt van 07.00 tot 19.00 uur, maar in de praktijk was dit van 06.00 tot 20.00 uur. Dat ging gepaard met flink wat herrie. Het is fijn dat die werkzaamheden nu achter de rug zijn, maar nu moeten de graafwerkzaamheden nog beginnen, dus de overlast duurt nog wel even.
- Een van de aanwezigen vertelt dat de boormachine pal naast zijn huis stond. Tot zijn verbazing raakte hij gewend aan het monotone lawaai van de aggregaten. En uiteindelijk was het best interessant om te zien hoe zo'n project in zijn werk gaat. Er wordt nu gewerkt aan de herbestrating, maar boven de buizen zit nog ruimte. Hoe wordt die ruimte opgevuld?

Dit zal worden nagaan.

Kabels en leidingen komen gedeeltelijk onder het water van de Leidsche Rijn aan het Smakkelaarsveld te liggen en gedeeltelijk onder de busbaan. De bus- en taxibaan wordt verlegd. Er blijft voldoende ruimte voor bus- en autoverkeer, maar uit hoofde van de veiligheid moet de fietsroute buiten het Smakkelaarsveld om worden geleid. De omleidingsroute wordt via diverse communicatiekanalen bekendgemaakt. Vanwege de veiligheid wordt op de naleving van die omleiding streng gecontroleerd en gehandhaafd.

De oversteek Smakkelaarsveld – Lange Koestraat (de zgn. Engelse oversteek) wordt aangepast. Deze oversteek is al jaren onduidelijk en onoverzichtelijk. Om dit te verbeteren en de oversteek beter op de omleidingsroute te laten aansluiten is voor aanpassing van de oversteek gekozen.

Ten behoeve van de werkzaamheden moeten de fietsklemmen op het Smakkelaarsveld worden verwijderd. Hiervoor zijn alternatieve locaties gevonden langs het spoor en bij de Catharijnebaan. De 460 te verwijderen fietsklemmen worden vervangen door 570 klemmen, zodat de capaciteit per saldo verbetert. Met het oog op de overzichtelijkheid is het niet mogelijk gebleken hier dubbellaagse fietsklemmen te plaatsen.

- De metaalkleurige fietsenrekken bij het station hebben geen makkelijke aanbindmogelijkheid hebben

De aanbindmogelijkheden van de nieuwe typen rekken in het Stationsgebied verschillen van de oude typen. Het is even wennen, maar fietsen zijn ook aan deze nieuwe typen goed vast te maken. De bruikbaarheid van de klemmen zal als aandachtspunt worden meegenomen.

- Wordt er ook rekening gehouden met het feit dat steeds meer mensen een fiets met een brede bagagedrager gebruiken? Die passen niet in de klemmen.

Luc Eerden beaamt dat er steeds meer typen fietsen zijn met afwijkende maten, die zich moeilijk in de klemmen laten plaatsen. Dat geldt voor fietsen met een brede bagagedrager, maar ook voor mountainbikes met bredere banden. De ervaring leert dat als er fietsklemmen met meer tussenruimte worden geplaatst zodat bredere fietsen er makkelijker inpassen, die extra tussenruimte direct door andere fietsen wordt opgevuld. Het werkt kortom in de openbare ruimte niet. In veel inpandige stallingen zijn wel aparte plekken waar fietsen van een afwijkend type gestald kunnen worden.

- Dan moeten die fietsenstallingen wel gratis zijn.

Dat is een politieke keuze. Vooralsnog stelt het gemeentebestuur zich op het standpunt dat er voor inbandige fietsparkeervoorzieningen betaald moet worden, maar de tarieven zijn wel verlaagd. Overigens ziet het ernaar uit dat de wens om op termijn alle geparkeerde fietsen in het Stationsgebied uit het straatbeeld te halen en deze te stallen in gebouwde voorzieningen, alleen realiseerbaar is als die voorzieningen gratis beschikbaar zijn. Wellicht verandert dat het politieke standpunt, maar dat moet worden afgewacht.

Sloop Muziekcentrum Vredenburg

De binnenzijde is ontmanteld en onderdelen die hergebruikt worden zijn uit het gebouw verwijderd en opgeslagen. Asbest is verwijderd en de buitenzijde van het gebouw is inmiddels gestript. Ook daar zijn elementen verwijderd en opgeslagen voor hergebruik, waaronder delen van De Utrecht en de engel, die een plaats moeten krijgen in het toekomstige Muziekpaleis. Over enkele weken gaan de sloopwerkzaamheden van start. Alleen de grote zaal en een deel van de gevel blijven behouden.

De opname van de bouwkundige staat van panden in de omgeving heeft inmiddels plaatsgevonden, volgens de geldende richtlijnen. Voor ieder project wordt afzonderlijk bepaald van welke panden er opnamen moeten worden genomen.

- Een van de aanwezigen woont aan het Vredenburgplein 156. Voor zover hem bekend, is dat pand niet in de opname betrokken.

Dit zal worden nagegaan en bilateraal worden besproken.

Herbestrating Vredenburgplein

Het plein wordt over enkele jaren volledig heringericht. Bestaande looproutes zijn echter dermate versleten, dat ze op zeer korte termijn worden herbestraat. De herbestrating zal vergelijkbaar zijn met de situatie in de Lange Elisabethstraat.

Situatie Dichterswijk/Croeselaan

- Nu de Graadt van Roggenweg is afgesloten, loopt het verkeer vast in de Croeselaan en de Dichterswijk. Dit baart bewoners zorgen over de toekomstige situatie, waarin het Jaarbeursplein autoluw wordt gemaakt. Zij vragen zich af of de gemeente deze situatie als probleem erkent en daarvoor oplossingen zoekt. Met andere woorden, hoe wordt de Dichterswijk bewoonbaar gehouden en hoe wordt de luchtkwaliteit gegarandeerd? Er staat de komende tijd nogal wat te gebeuren: het Casino en de Megabioscoop, de bouw van het nieuwe kantoor van de Rabobank, het Stadskantoor, een hotel en andere voorzieningen. De Croeselaan kent een mooie groene inrichting. Hoe wordt die beschermd en hoe wordt ervoor gezorgd dat de omgeving groen en leefbaar blijft?
- Aangevuld wordt dat bewoners ten aanzien van de nieuwbouw van het kantoor van de Rabobank hebben bedongen dat bouwverkeer niet via het zuidelijk deel van de Croeselaan rijdt, om de Dichterswijk te ontzien. Maar als de werkzaamheden voor het Stationsgebied gaan beginnen, zal bouwverkeer wel door de Croeselaan moeten gaan rijden. Ten tijde van het Utrecht City Project hebben bewoners er al op aangedrongen om vóór alles een expeditieplan te maken.

In de toekomstige situatie is de Croeselaan een wijkontsluitingsweg. Alleen voor de hulpdiensten is dit dan een doorgaande route. Ook tijdens de bouwwerkzaamheden wordt de Croeselaan niet als bouwweg aangemerkt. Er is nog geen concreet logistiek plan, maar de komende tijd wordt dit opgesteld in overleg met verkeersadviseurs. Het plan wordt te zijner tijd vastgelegd en in het bestek opgenomen.

Verkeerssituatie St. Jacobsstraat

- De verkeerssituatie laat te wensen over. Verkeer loopt vast. Het is gewenst de verkeersregelininstallaties anders af te stellen. Fietsers laten zich toch niets aan stoplichten gelegen liggen.

Alle maatregelen hebben ten doel de bereikbaarheid van de stad te verbeteren en in de tijdelijke situatie zo goed mogelijk te garanderen. Tijdens de bouwwerkzaamheden is dat inderdaad een knelpunt, maar er moet wel onderscheid worden gemaakt in tijdelijke en definitieve maatregelen.

6. Afsluiting

Op een aantal vraagstukken zal in een volgende bijeenkomst worden teruggekomen:

1. Planning presentatie bomenvisie Stationsgebied/Binnenstad
2. Terugkoppeling archeologie; "verbeelding van het verleden"
3. Fietsklemmen Catharijnekade ter hoogte van opgeheven bushalte
4. Opvullen ruimte boven de buizen in de Knipstraat/Bergstraat voor herbestrating

De volgende bijeenkomst is op 23 september 2008.

Aart Meijles dankt de aanwezigen voor hun belangstelling en inbreng. Hij nodigt hen uit mee te wandelen naar het Volksbuurtmuseum, om daar het zandkasteel te bezichtigen onder het genot van een drankje. Hij sluit de bijeenkomst om 20.30 uur.